

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik minden vasárnap
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félfévre 4 K,
negyed évre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér

A párbaj ellen.

A kontinens összes kultúr-nemzeteinek küldöttei összesereglettek a minap, hogy bátor szóval tiltakozzanak a középkor sötét hagyatéka a párbaj ellen. Ez a tiltakozás kétszeresen fontos reánk, nézve először azért, mert a magyar fővárosból hangzott el, másodsor pedig azért, mert lovagias vagy inkább lovagiaskodó nép hírében állunk.

Disztingváljunk. Lovagias lehet valaki, anélkül, hogy a lovagiasságról halvány sejtelme volna. Az igazi férfiút nem az afférek száma avatja lovaggá, hanem a viselkedése.

Maga a párbaj különben is ma már egész közönséges komédiává sülyed. Szóbeli vagy tettleges inzultusokat vérrel elintézni kész nevetség, mert a sértést, ha megtörtént, nem mossa le sem egy kis karcolás a bőr felületén sem egy pisztoly durranás az erdő tisztásán. A sértést igazán lovagi módra csak egy féle képpen lehet elintézni, vagy a bíróság előtt vagy kölcsönösen megnyugtató kimagyarázással vagy esetleg bocsánatkéréssel. Aki hevétől elragadtatván magát, ok nélkül sérteget,

habozás nélkül kövesse meg ellenfelét. Aki pedig az adott körülmények között jogosan sért, az álljon helyt érte a bíróság előtt, de semmi esetre se verekedjék meg azzal, aki a sértésre rászolgált. A méltány megfenyített, ha tudni fogja, hogy egy-két kardcsapással nem menekülhet az afférből, inkább bocsánatot fog kérni, semhogy odaálljon a törvény elé, ahol viselkedése nemcsak a bíróság, hanem a nagy közvélemény ítélőszéke elé is kerül.

Eddig, ha valaki párviadal miatt a bíróság elé került, mindig ugyanaz a mentsége volt.

— Társadalmi kényszer alatt állottam!

Ez a megszokott védekezés. Nos hát ez a védekezés megszűnt. A társadalom ime tiltakozik az ellen, hogy a párbaj hős reá, mint felbujtóra hivatkozzék. A társadalom senkit sem kényszerít párbajra, ellenkezőleg el akar téríteni mindenkit a becsület foltozásnak ettől a módjától és olyan utra akarja őket terelni, ahol a megbántott becsület a legteljesebb elégtételt kaphatja. Ettől az egyedül helyes uttól senkinek sem lehet félnie, ha rendben van a szénája. Csak a hivatásos párbajhős, a krakéler riadhat vissza tőle,

mert a karrierjének vége szakad. Az ilyeneket pedig ki sajnálná?

A kongresszus a tanácskozások során annak a szükségét is hangoztatta, hogy a büntetőtörvénykönyv párbajszakaszait szigorítani kell. Helyes. Ha a törvényhozás megteszi, jól cselekszik. Ámde a nagy kérdésnek az csak igen kis része.

Ahhoz, hogy a párbaj mánia megszűnjék, elsősorban és legfőképpen a társadalom erkölcsi felfogásának kell megfinomulnia. Be kell látnia, és át kell éreznie, hogy a párbaj nem egyéb egész közönséges verekedésnél, amelyben az ellenfelek történetesen nem ököllel és nem botokkal, hanem kardokkal, vagy pisztolyokkal állanak szemközt egymással. Csak az eszköz és a forma más, a lényeg ugyanaz.

Ha erre az álláspontra fog helyezkedni az a sokat idézett társadalom, amelyre a párbajkényszert ráfogni akarják, akkor egy pillanatig sem fogja hősnek, bátornak és szeplőtlen lovagnak tartani a verekedőt. Viszont ha a párbajhős látni fogja, hogy a társadalom nemhogy hősnek nem tartja, de egyenesen kirekeszti magából, bizony alaposan nem fogja gondolni a dolgot, mielőtt kilép a porondra.

TÁRCA.

A harangozó

Irta Erdélyi Lajos

A harangozásról általában az a vélekedés, hogy igen egyszerű, tudomány nélkül való munka. Azt mondják ugyanis az emberek, főképpen Pöszméte Ferencz, hogy csupán a harangkötél rángatásától függ minden, azon túl aztán illendőképpen szól az magától is!

Hát nincs igaza senkinek. Pöszméte Ferenczre pedig semmiképpen se adjanak a belső emberek, mert tudnivaló dolog, hogy Samu bácsi öregségére való tekintettel már régóta feni fogát a harangozó tisztességre. A harang nem beszél magától. Sőt úgy vélem, hogy a haragnak szíve is van. Ki hogy szokott véle bánni, úgy szokta visszaszolgálni. Teszem azt: Samu az öreg, minden módon megszólaltatja azt a vasnyelű, rézdereku mineműséget. Ha félkézzel lódítja a kötelet: lágyan barátságosan kondul, ha meg erővel huzza, szinte siró szó röppen ki a torony ablakán. Mélybugásu és szívhez beszéző egyszerre, haragos és fenyegető, ha Samu bácsi úgy akarja.

Tehát a hebe-hurgyán ítélkezők jobb' teszik, ha hallgatnak.

Hanem a dologra térve, el kell mondanom, hogy Samu bácsi báránytermészetű hírből állott. A feleségét soha egy ujjal sem bántotta. Az igaz, hogy az asszony sokkalta erősebb volt nála. Elhallgatta annak nyelveskedését. Perpatvarkodó természetéről pedig csak sugdolózza, panaszkodó sóhajtások kíséretében ejtett szót. A falu előtt csupa jó lélek, csupa áhitatos szeretet volt ökegyelme.

De hát az asszony, az asszony mindenkit kiforgat a maga mivoltából.

Ezt a vélekedést Cs. Pap Vincze szokta mondogatni ha szóba került, hogy Samu bácsi harangozás tekintetében nem igen jár egy uton a pontos idővel. (Tudnivaló hogy Pap Vinczének ugyancsak kardos menyecske volt a felesége.)

— Az igaz, hogy magam is egyszer hallottam, mikor Samuné odaszólt a kertben kapáló urához:

— Apjuk! . . . Apjukom! . . . harangozza el kend a delet! Iszón már a nap is amott szalad!

* Az öreg méltatlankodva szólott vissza: — Jó van nó! Várhat a falu odáig, hogy én ezt a sort elkapáljam.

Erre az öreg asszony dörmögve ment a maga dolgára. Csak félhangosan fenyegette az emberét:

— Majd a Pöszméte Ferenc jobban mögtöszö a dögát.

A harangozó erre a fenyegetésre belevágta a porhanyó földbe kapáját és haragosan elhuzta a delet.

Ha olykor szóba hozta előtte egyik-másik, órával rendelkező tekintély, hogy nem sokáig járja ez a pontatlanság, nagyot hallgatott és bebállagott az anyjukhoz elpanaszolván neki a nagy sérelmet. Erre aztán Samuné csipőre rakt a két kezét, úgy mondogatta meg az illetőnek a maga vélekedését:

— Örüljenek kegyelmetök, ha ilyen harangozót hallanak . . .

Igy esett aztán, hogy Samuné nyelves asszony hírébe került, míg az emberét lázari sorsánál fogva módnélkül sajnálták. Hogy, hogy nem, az erős harangozóné ágyának dől.

Olyas nyavalya érte, amellyel nem tudott megbirkózni még a szentmiklósi doktor sem! Egy ideig tengett-lengett, szedte kelleltenül a sokfajta patikaszert, de egy szép májusi napon elmullott tőle egészen a keserű pohár. Meghalt szegény lélek. Samu, gyámoltalan-ságában, olyan magára maradt, mint az újjam.

Mikor pedig Szent Mihály lovára is föl-tették az asszony koporsóját, az öreg ember szinte fuldoklott a sirástól. Temetés után nagy csöndesség támadt a házból. Csak egyszer-egyszer hallatszott özvegyi sorban élő Boris lányának nehéz sóhajtása. Samu ott ült a kuckóban. Öreg szívében nem volt már több elsiratni való könny. Tétován nézett az ablakon belopóckodó napcsikokra.

Hirtelen felugrott. Az ajtó felé szaladt. Se szólt, se beszélt, csak bukó lépésekkel felkapaszkodott a toronyba és esze nélkül kezdett harangozni. Nem tudta miért teszi, csak rángatta nekibusultan a kötelet. Talán szíve enyhülésére kellett neki ez a hangos munka. A harang bugása pedig egyenetlenül imbolygott ki a messzeségbe. Valami csodálatos, reszkető mélységgel hallatszott az a kongás. Ugy zokogott, sikongott, mintha emberi lélek lopózkodott volna a rézfalak közé. Az égen járó felhők alighanem elérhették ezt a busongó harangbeszédet, mert nagy csöppekbe siráncoktak le a zsendülő vetésekre. A falubeliek nagy ijedtséggel szaladtak az utcára. Keresték a harangozás időnkivüli okát. Keresgéltek az ég boltozatán, hogy vajjon a tüzkakas szállott-e valamelyik házra. De meg a hulló esőben egy-egy jég-mogyorócska is keveredett, tehát kétségbeesetten értek a templom elé.

És ebben a mozgalomban felsőbb köröknek kell a vezető szerepet magukhoz ragadni. Ha a felsőbb tizezer a mely a becsületet és a lovagiasságot oly nagyra tartja, állást foglal majd a párbaj ellen, a középosztály, amelynek amaszt majmolni nagy hajlandósága van, a példát mindig követni fogja.

Itt az ideje, hogy megtegyük. Hajtsuk meg tisztelettel a lobogónkat az első nemzetközi párbajellenes kongresszus előtt, amelynek tagjai nem a pillanatnyi népszerűséget hajszolják, hanem anyák, hitvesek, gyermekek könnyei hullását akarják megelőzni. A mit ők tesznek szép, férfias és lovagias cselekedet!

Tanító-gyűlés Hódságon.

A Bács-Kula-vidéki rk. tanítóegylet e hó 11-én, tartotta meg szokásos évi nagygyűlését Hódságon. A beadott pályamunkák közül érdemleges bírálat alá került két értekezés.

Ezek:

1. Tekintettel arra, hogy az alkoholel- lenes mozgalom mind általánosabbá válik, fejtsék meg:

a) az alkohol élvezetnek káros hatása nemesak a testre de a lélekre vagyis a kedélyre és jellemre a bölesőtől a sűrű egyaránt;

b) mit tehet ez ellen a tanító az iskolában és mit a társadalomban a felnőttek körében?

helyesen König János szűfűlőpi tanító fej- tette meg, melyet a bírálók 30 K jutalomra méltónak ítélték

A második tételt:

2. a) Miként lehetne a nép érdeklődését felkelteni és fenntartani az iskola ügye és gyermek nevelése iránt, tekintettel arra, hogy a nemzetiségi helyeken csaknem ki- vétel nélkül ellenszenvvel viseltetnek irá- nyában különösen most — hogy minden-ütt a magyar nyelv a tanyelv. Ép azért,

b) miként lehetne a magyar nyelvet is a gyermekekkel és a néppel megkedvel- tetni?

Sebestyén Rab Máté, aki előlélekölő tekin- tely volt a faluban, harsogó hangon kiálltott fel a toronyba:

Jobban rágassa kend azt a kötelet! attól szokik a jég.

Alig hangzott el a biztató szó, máris mu- ladozni kezdett a jég hullás és csupán nagy kerek esőpek pacsolták az összeverődött emberek, asszonyok hátát. De hirtelen meg- szakadt a rémes kongás is! Mintha ketté vágták volna azt a siralmas beszédet... Még csak a szokásos, tompa utórugás sem hallatszott, mely más időszerű odafönt! Mondogatták szájról-szájra.

Babonás természetű asszonynépség tábo- rában nagy ijedelem támadt. A görbe száju Pöszméte Ferencz, már a baj nagyságát a maga igényeivel mérte és szükségesnek tar- totta önzetlenül kijelenteni, miszerint:

Bus az Uram, amit tőttel,
Am de azért diesértessél.

Aztán meg kötetlen szóval iparkodott ha- marjában hangulatot csinálni, harangozói minőségben való alkalmaztatása iránt. Mind- járt biztatta is a környülállókát.

Azért, öleg szép harangszót hallanak ma este is kendtök.

Magától értetődött, hogy milyen célzattal mondotta mondandóit Pöszméte uram. A gyámoltalan ácsorgó népség báméskodott és egyik-másik Pöszméte szavait is fon- tolgatni kezdte. Sőt Kerynés Ábris határo- zott kortesi kijelentést is tett, szólván:

— Ugy, ugy! Harangszó híjján csak nem leszünk! De már ekkor Boris jajveszékelve kiáltozott le a toronyból:

— Embörök, gyűjjenek! Az edős apám!
Csurgó Török Ádám, erre a sirámszóra

Rapp Boriska szilbereki tanítónő fejtette meg helyesen és ugyancsak 30 K jutalmat nyert. A többi pályamunka a kitézött határidő után érkezett be, miért is a pályázatból kizárattott.

A közgyűlés folyó ügyeinek elintézése után Szegő József tanügyi referens terjesz- tette elő évi jelentését. Ezután két indítványt terjesztett elő.

Ezek:

1. Mondja ki a közgyűlés, hogy egyenlő munkáért, egyenlő kedvezményben része- sítse az állam a felekezeti tanítókat is mint az államiakat, miért is félárú kedvez- ményes vasúti jegyeket kér az összes felek. és közs. tanítók számára egy me- morandumban a m. k. keresk. ministertől.

2. Mondja ki a közgyűlés, hogy a tanítói nyugdíjtörvény sok pontját sérelmesnek találja, miért is annak módosítására hatá- rozati javaslatot szerkeszt és terjeszt fel a m. kir. vallás- és közokt. ministerhez.

A közgyűlés az előadó mindkét indítványát elfogadta. A kérvények megszerkesztésére és a nyugdíjtörv. sérelmes pontjainak összeállít-ására Szegő József előadó mellé egy bizott- ságot választott a közgyűlés, melynek tagjai Szegedi József, Halász Mihály kulai- és Léh Pál újverbászi tanítók. Ezen nevek hallatára egy víg kartárs megjegyezte, hogy igen helyes a választás, mert már a nevek is csak jót jelentenek: *Szegedi, Halász, Léh!* Megjegyzését természetesen általános de- rütség követte.

Ezután az elhunyt elnök, bold. Mladonicky Vince helyébe elnökké Evetovits János bácsi plebános választott meg szótöbbséggel, miután Turnovszky Rezső alelnök, bácsor- dasi plebános, öregségére való hivatkozással az elnökséget nem fogadta el.

A gyűlést a Huck-féle vendéglőben társas ebéd követte. Hogy a szebbnél-szebb fel- köszöntőkben nem volt hiány, azt talán mondanom sem kell. Különösen szívhez szóló felköszöntőt mondott az új elnök és Hesz Márton szűfűlőpi kartárs Wenk Be- nedek hódsági kántortanító, mint aki az idén fejezte be áldásos működésének 50. évfordulóját. Mint értesültünk, az ősz folya- mán Hódság lakossága egy nagyszabású ünnepegy keretében akarja az érdemekben megőszült, de még mindig fiatal és jókedvű tanítója iránt a szeretet adóját leróni. Adja lsten, hogy a jó Wenkbácsi ép egészségben érje meg ezen szép napot, melyhez már eleve is gratulálunk s ha csak lehet ott leszünk!

— **Alispáni látogatás.** Vármegyénk al- ispánja: Vojnits István f. hó 9-én a reggeli vonattal Kulára érkezett, s itt a községhá- zában elvégzett hivatalos látogatás elvégzése után Tövisi Rác György nagybirtokosnál megebédelt; ebéd után pedig visszautazott székhelyére.

— **Zárvizsgák.** A kulai községi iparos- tanoncz-iskolákban június hó 4-ikén este tartották meg az évrő vizsgálatokat Dr. Schneider Károly felügyelő bizottsági elnök vezetése mellett. Igen szép tanujelét szol- gáltatta ezen alkalommal a kulai lpartestület előjárósága és választmányja az iskola iránti érdeklődésének. Alig hogy a vizsga meg- kezdődött az lpartestület előjárói és vá- lasztmányi tagjai, számszerint mintegy 25-en Wighart Ede elnök és Szegő József jegyző vezetése mellett testületileg jelentek meg az iskolában és mind a 4 osztályban figyel- mesen végighallgatták a tanoncok feleleteit, megnézegették az írásbeli dolgozatok és raj- zokat, s ugy a hallottak, mint a látottak fölött nagy elismeréssel nyilatkoztak. A vizs- gálatok befejezése után Dr. Schneider Károly elnök a legmelegebb elismeréssel adózott a tantestületnek fáradhatatlan tevékenységéért és buzgalmaért, melyel a több mint három- negyedrészen idegen ajku tanoncok tani- tásában és hazatias szellemű nevelésében oly szép eredményt tudott felmutatni; külön megköszönte a tekintélyes számban megjelent iparosoknak érdeklődését és őket az iskola iránti további jóakaratu érdeklődésre buz- dította. Reméljük, hogy iparosainknak ez a felbuzdulása nem volt szalmaláng, hanem azt a jövőben még fokozottabb mérvben fogja éreztetni ezen közhasznu intézménnyel.

— **Persely-fosztogatás.** A m. szerdáról csütörtökre virradó éjszakán ismeretlen tette- sek behatoltak a kulai róm. kath. templomba és az itt levő perselyeket kifosztották. A gonosztevők két perselyt ákulcsal nyitottak föl, kettőt fölfeszítettek, egyet pedig egészen magukkal vittek. A perselyekben mindössze 5—10 K lehetett, mert csak néhány nappal előbb ürítették ki azokat. A templomajtókon az erőszakos felnyitásnak semmi nyoma sincs, s így majd csak a vizsgálat fogja kideríteni, hogy mi utón-módon jutottak be a vakmerő betörők a templomba. A csendőrség és közs. rendőrség erélyesen nyomozza a tetteseket.

nehézkés lépésekkel neki indult. Tétovázva kocogtak utánna a többiek is.

Fent a torony padláson elsárgult ábrázat- tal hanyatvágódva, élet nélkül feküdt Samu bácsi, de a harang kötelét görcsösen szo- rongatta a markába.

Pöszméte Ferenc ezen gyász látára me- gint csak szentes kádenciát mondott:

Elszállt tőle mindön vétők,
Nyugodjék a szögény lelők.

De Boris nem igen akart belenyugodni Pöszméte sietős természetű végnyilatkoza- tába, miért is jajongva szólott a többiekhez:

— Mönjenek doktorér! . . .

Egy-kettő a bámészok közül ment a dok- tor után, de bizony az kint járt a pusztán, alkalmasint a bérő fiával kártyázott. Tehette is, ilyen dolog időben nem igen beteges- kednek az emberek. A kórság elvárhat télig is.

Ajobb lelkűek tehát a borbélyért szaladtak, aki egyben szép kovácsmunkát is végez . .

Ennek a két mesterségnek rokoni voltát máig sem értem, de Kaszab szilárdan kije- lentette kérdéseme:

— Így pászol ez uram . . . Testvér fog- lalkozás ez a . . . kettő.

Ha meg pászol gondoltam — hát bele kellett nyugodnom! Nehéz táskájával fölért tehát Kaszab uram a toronyba. Tudákos ábrázattal kezdte vizsgálni az öreg elernyed- tetest és fontoskodva jelentette a körülállónak:

— Vagy él, vagy nem!

— Ugy löhet . . . mormogták köröskörül.

— Mindig mondtam, hogy jelős ész, ez a borbély, művelkedett Jároni István kato- naviselt zöllér . . .

— Edős apám, jó tanító apám, kelmed is itt hágy! bugott fel zokogva Boris. A

borbély kovácsos gyöngédséggel toltta el onnét a kétségbeesett asszonyt és önnézetes büszkeséggel vigasztalta:

— Ne röttögi, Boris! A meddig az érvágás meg nem lösz, addig ki nem megy belőle a pára. Embörök, — kiáltotta — vigyük le az öreget . . .

A parancsszóra néhány ember megfogta fejnél, lábánál Samu bácsit és lecepekedett véle a kertbe . . . Ott szépen lefektették a pázsitra. Ekkor a borbély sietősen nekiké- szülődött a munkának. A gyöngéd termé- szetűek arrébb húzódtak . . . Megcsillant az alkonyat fényében a borotva . . .

Boris remegve támaszkodott az öreg kör- tetának és reszkető aggodalommal leste az eredményt. Pöszméte Ferenc melléje került és lágyan sugta:

— Boris!

— No!

— Ha meghött is az apád, nem maradsz magadra!

Boris neheztelve a vállát vonogatta erre a vigasztalásra.

Nem, nem . . ! szötte a beszédet Pösz- méte, miközben csempe száját egyengette. — Magam is özvegyi sorba vagyok . . . Azután mög a harangozáshoz is értök . . . Jó lesz!

Ezzel már a menyecske keze után nyult. Majd nagy begyesen ment a templom felé, mintha már is ő lett volna a harangozó. Az ajtóbol odaszóllott az ácsorgóknak:

— Most hallgassák mög kendtök az igazi harangozást. És kapaszkodott fel a torony- padlásra.

— A borbély ezalatt elvégezte a dolgát . . . De az öreg csak nem eszmélt. Kaszab most

— **Eljegyzés.** Hirschl Márk Palánkáról, eljegyezte Braun Hermina kisasszonyt Kulán.

— **Közgyűlés.** Kula község képviselőtestülete 13-án d. e. 9 órakor a község háza tanácstermében rendes közgyűlést tartott, melyen a következő tárgyak kerültek napirendre: 1. 1907 évi közpénztári és szegényalapszámadásainak megvizsgálása. 2. A nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 38.600.908 számú körrendelete a szaktanítós gazdasági ismétlőkiskolák létesítése tárgyában. 3. Béliy Milos kérelme 112 □-öl területű, közscgtulajdonát képező üresterlek megvétele tárgyában. 4. Wekerle Simonné kérelme a község ház szobáinak tisztogatásáért járó 6 K havi díjának 12 K-ra leendő felemelése tárgyában. 5. A vásártér berendezésére vonatkozó újbbi terv es költségvetés bemutatása illetve jóváhagyása. 6. Az orsz. vörös kereszt egyesület igazgatóságának leirata háború esetén sebesült és beteg katonák befogadására és gondozására szolgáló kisegítő kórház létesítése tárgyában. 7. Az előjáróság jelentése 3 kisselejtezett magyar bika eladása és 1 bika vétele tárgyában. 8. Indítványok. A közgyűlés lefolyásáról lapunk jövő számában referálunk olvasóinknak.

— **Antal-napja.** F. hó 13-án volt Pádúai szent Antal-napja. Ezt a napot a Kulai Dalárda, mint a múltban, most is sietett arra fölhasználni, hogy szeretett alelnökét: Rémai Antal postafőnököt ünnepelje. A dalárda pénteken este Mezey Zsigmond kir. tanácsos, a dalárda elnökének vezetésével mellett testületileg jelent meg az ünneplés alelnök házában, ahol egy gyönyörű üdvözlő dal elénekelték után Váradí Gyula karmester meleg hangú, szépen átgondolt, tartalmas üdvözlő beszédet intézett Rémai Antalhoz. Az ünneplést látható megindultsággal mondott köszönetet a lelkes ovációért, azután asztalához hívta meg a daltestvéreket, ahol természetesen víg poharazás és még vidámabb nótázás, — a kedves háziasszony és házigazda szíves vendégszeretete, kitüntető figyelme, — és kedves leányaik Magda és Irmska kisasszonyok művészi zongorajátéka mellett folyt az ünneplés egészen éjjelig. A kulai tantestületnek is ünnepe volt e napon. Ünneplésének gyűjtőpontja Milla Antal róm. kath. tanító volt, akinek vendégszerető házában a tisztelő és szerető barátok egész serege találkozott másnap délelőtt, hogy a közszeretletben álló tanítót jókívánságokkal elhalmozza. Ad multos annos!

kezdett aggódni... És halk hangon nyilatkozott is:

— Alighanem oda van!
— Nem csoda, — toldotta a szót az egyik öreg asszony, névszerint Sajgóné — igen a szívére vőtte a halálesetet...

— Jó lesz doktorért küldeni sürgetőzött az odaérkezett bíró.

— Hát nem ártana... válaszolt a tudományában megakadt borbély.

— Egyszerre csak megkondult a harang és nagy zugással kongott ki az utakra... Hol erősen, sebesen, hol meg lassan, gyámoltalanul szóllott. Még a süket is hallhatta, hogy együgyű hozzá nem értő kéz rángatja a kötelet. Kongott... libeggett össze-vissza a hang, mintha maga is röstelkedett volna azon, hogy így dobálják haszontalanul a levegőbe.

Samu bácsi hirtelen megrándult. Előbb a lába huzódott fel, majd meg az ábrázatját fintorgatta keservesen. Szinte látszott rajta, hogy ember fölötti erővel igyekszik életre kelni. Kaszab a borbély, helyzete magaslatára jutott újra. Diadalmas szerénységgel mondotta:

— Tudtam... Az én munkám, mégis csak munka.

Az öreg pedig hirtelen kezeire támaszkodva föltápáskodott... Ijedten nézett szét... szeme egyik emberről a másikra siklott. Alig volt jártányi ereje, éppen azért nagyot lépett. Boris átölelte szeretetből is, de meg azért, hogy el ne essék a halottaiból föltámadott...

Samu bácsi pedig ökleit összeszorítva, elkezdett hebegni... és fenyegetve mutatott a torony ablakára... Pöszméte éppen akkor

— **Gubó beváltás.** Vasárnap e hó 14-én megkezdődik a gubó beváltás az eddigi Spiller-féle helyiségben Kulán.

— **Kinevezés.** A temesvári m. kir. posta- és távirat-igazgatóság az üresedésben volt urszentiváni postamesteri állásra Hütter Kálmán szül. Pelz Regina viszneki postamestert helyezte át.

— **Halálozás.** Deák Zsigmond nyug. főszolgabíró, a Ferencz József-rend lovagja f. hó 11-én délután fél 3 órakor életének 60-ik évében hosszas szenvedés után Regőcén elhunyt.

— **A zombori ker. munkás-biztosító** pénztár I. évi rendes közgyűlését jun. 18-án d. e. 10 órakor (határozatképtelenség esetén jun. 21-én d. e. 10 órakor tekintet nélkül a megjelentek számára) a zombori ált. ipar-leszűlet székházának nagytermében tartja meg, melyre a megválasztott közgyűlési kiküldöttek ezennel tisztelettel meghívotnak. — Az 1907. július 1-től dec. 31-iki mérleg: *Vagyron:* 13820-05 K, *Telér:* 13205-93 K, *Egyenleg:* 614-12 K. — Tagsági forgalom: Taglétszám 1906. dec. 31-én: 3147 férfi, 191 nő, összesen 3338; Az 1907. év folyamán *beléptek:* 3815 férfi, 378 nő, összesen 4193; *kiléptek:* 3075 férfi, 271 nő, összesen 3346; *meghaltak:* 20 férfi, összesen 20; Taglétszám 1907. dec. 31-én: 3867 férfi, 298 nő, összesen 4165.

— **Meghívó.** A kulai iparos dalára 1908 június 18-ikán (Ürnapján) a Hokstok-szalodában dal és táncal egybekötött jótékony-célú színi-előadást rendez, melyre t. c. és b. cs. tisztelettel meghívja. Kezdeté este 8 órakor. Helyárak: I-II. sor 2 K, III-IV. sor 1.60 K, V-VII. sor 1.40 K, VIII-X. sor 1.20 K. Állóhely 1 K. A tiszta jövedelem az új színpad és a kulai rokkant iparosok alapjára fordítatik, miért is felülfizetések közzönnettel fogadtatnak és a Bácskai Közérdekben nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Krámer Márton üzletében. Színre kerül: Sárga csikó. Eredeti népszimű 3 felvonásban. Irta Csepreghy Ferenc.

— **Magyar nyelv tanítás.** A kir. tanfelügyelő múlt hónapja iskolalátogatásai alkalmával ismét több helyen azt a sajnálatos és eléggé el nem ítéhető tény tapasztalta, hogy a magyar nyelv tanítása az egyes nemzeti-segek iskoláiban nem felel meg a törvényes követelményeknek. Különösen elítélendő ez a szeghegyi ág. ev., a bajsai, kulai gör. kel. és a csurogi községi iskola 8 osztályában és a csurogi és ujsziváci községi óvodákban.

fejezte be nagy bemutató harangozását. Amint leért, szembe találta magát Samu bácsival, aki már egészen egyenesen járt. A görbeszájú ijedtében majd hogy el nem vágódott. Megrökönyödve nézett, hol Borisra, hol az apjára... Hebegve mondotta az asszonynak, látván, hogy nem üresedett meg számára az állás:

— Boris... akkó, még várjunk a szándékunkkal...

Az asszony csufondárosan nevetni kezdett. A többiek nem tudták ugyan, hogy miről van szó, de hangos hahótára fakadtak... Pöszméte haragosan szemére csapta a kalapját és sietős billegéssel odébb állott... Samu bácsi pedig felment a toronyba és megsimogatta azt a vasnyelű, rézbordájú mineműséget és szeretetteljes elérzékenyüléssel mondotta, mintha csak emberrel beszélte volna:

— Ne te, ne! Maj, itt hagytaalak...

Aztán bocsánatkérő hangon vigasztalta: — Ugye, hogy bánt veled az a Pöszméte! És lány kongással kezdett harangozni... Igen tele volt a szíve, tehát mélyen zokogva, bugatta... Aztán, hogy eszébe jutott Pöszméte Ferenc viselkedése, elfogta a nehéz indulat és a hang haragos fenyegetéssel röppent szét a faluban, innét meg kifelé a síkságokra...

Pöszméte irigységében alighanem bedugta a füleit, hogy ne hallja azt a sokféle szépséggel csengő-bongó harangszót.

A henyőnap beszűrődött a torony ablakon és pajzson kedvvel pislogtatta meg Samu bácsi öregedő szempilláit.

— **Államosítás.** A közoktatásügyi m. kir. miniszter az apatini 17 tanerős községi jellegű elemi népiskolák államosítását az 1909. évi szept. 1-től kezdődő hatállyal kimondotta.

— **Zugiskolák.** A kir. tanfelügyelő a vármegyében megtartott iskolalátogatásai alkalmával a hishegyesi és topolyai tanyákon, továbbá Csurogon zugiskolákat talált, melyekben oklevél nélküli egyének tanítanak.

— **A m. kir. államvasutak** gépgyárának vezérigazgatója ügyfelei és azok alkalmazottai részére a folyó idényben is motor- és aratógépezési tanfolyamot rendez, amely június 15-20-ig a Kőbányai-úti telepen fog megtartatni. Mindazok akik a tanfolyamon, amely teljesen díjmentes, részt akarnak venni az állami gépgyár vezérigazgatójának központi irodájában (Váci-körút 32.) jelentkezhetnek.

— **Alapszabályjövahagyás.** A sajkás-laki kath. olvasókör alapszabályait a belügy-miniszter a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Elfogott bankszedelgő.** A család, sikkasztás és váitóhamisítással vádolt és a múlt év őszén megszökött Herzog testvérek zombori bankház cég egyik tagját, Hercog Izidorta csendőrség Szond községben elfogta és a zombori ügyészségre kísérte. A Herzog testvérek ügyfeleiket fel millió K-val károsították meg. Váltókat többször leszámítottak, betéteket elsikkasztottak és furfangos módon kiesztelt csalásaikkal számos kis egzisztenciát tettek tönkre. Az elfogott bátyja, Herzog József és sógora Goldarbeiter volt vukovári bankár, ki a családok értelmi szerzője volt, Amerikába szöktek.

— **Az ósziváci községi tejszővetkezet** m. hó 31-én tartott közgyűlésén, 9 évi fennállás után, kimondta feloszlását.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Gräff Nikázt, Bács megye érdemekben megőszült nyug. tanfelügyelőjét. Neje, szül. perniczai Szaich Paula 68 éves korában hosszas szenvedés után Szabadkán elhunyt. Az elhunyt urnő holttestét Zomborba szállították és rókusi temető kápolnájából örök nyugalomra helyezték.

— **Az új helységnevek az iskolai bizonyítványokban.** Apponyi Albert gróf kultuszminister a tanfelügyelőkhöz rendeletet intézett, melyben meghagyja, hogy az iskolai bizonyítványokban és oklevelekben nem a régi, hanem mindenkor az újonnan megállapított helységnevek használandók, még pedig akként, hogy a születési vagy egyéb anyakönyvi kivonatokról átvett nevek írásakor a hivatalos nevek alkalmazása mellett zárójel között mindenkor a korábbi név is helyet foglaljon.

— **Elegáns kivitelű, divatos és tartós** cipőkből legolcsóbb beszerzési forrás, női chewro K 6-60-tól és feljebb, férfi chewro és box K 7-20-tól és feljebb Kardos J-nél Kulán.

Gabona árak: Budapesten:

Buza októberre	—	11.10
Zab	—	7.80
Tengeri júliusra	—	6.65

Kulán:		
Buza	—	11. —
Zab	—	7. —
Tengeri	—	6. —

7 év óta **VAJGYÁR** fennálló

4-lőerejű motorral berendezve, — más vállalat miatt — eladó.

2-3 Welker Keresztély vajgyáros Torzsa

PONGRÁCZ A. SÁNDOR, URI-SZABÓ

Kulán (a Ferenc-József-tereni bérpalotában) Készít a legújabb facon szerint öltönyöket. Nagy raktár honi és külföldi szövetekből.

UJ NYOMTATVÁNY!

„TÖRZSKÖNYV” község és a kezelése s felügyelete alatt álló alapok ingatlan vagyónaról” szóló új nyomtatvány kapható Berkovits yillamüzemü nyomdájában Kulán

BENZINMOTOROK, GŐZLOKOMOBILOK, UTIMOZDONYOK, GŐZCSEPLŐGÉPEK, „LOSONCZI DRILL”
VETŐGÉPEK, RESICZAI ACÉLEKÉK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVÉSEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST
A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest, V. Váci-körút 32

1250 sz. 1908. Torzsa község

Hirdetmény.

Torzsa község s a hozzá tartozó Péklapuszta határára kiterjedő vadászati jogot az 1883. XX. t.c. 3 §-a értelmében 1908. augusztus 1-től 1914. július 31-ig terjedő 6 évre 1908. július 5-én d. u. 1 órakor a község házában megtartandó nyilvános árverésen hasznos bérbe adjuk.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Torzsa, 1908. június 4.

2 Előjáróság

1249 1908. Kiskér község

Pályázati hirdetés

Kiskér községben üresedésbe jött gyalogrendőri állásra pályázatot hirdetünk. A rendőri állás évi 600 K készpénzfizetés és évi 50 K ruhaáttalánnyal van javadalmazva; a felszerelést a község adja.

A német nyelv bírása igazolandó. Pályázati kérvények alulírt községi előjárásnál június 27-ig benyújtandók.

Kiskér, 1908. június 3.

Korbai Pál jegyző 2 Róth József bírő

3075 sz. 1908.

Pályázati hirdetés.

Mohol községben elhalálozás folytán üresedésbe jött és évi 1000 K fizetés és 140 K utiáttalánnyal javadalmazott községi adótisztviselői állásra pályázatot hirdetek s felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. é. június 20-ig annál is inkább nyújtsák be, mert az azontul érkezőket figyelembe nem fogom venni.

A szerb nyelvnek tudása megkívántatik, a jegyzői oklevéllel bírók előnyben részesülnek.

Zenta, 1908. május 30.

2 Sztrilich, főszolgabíró

ad 914 1908.

Kiskér község

Pályázati hirdetés

Kiskér községben megürült rendőrvésztői állásra, mely évi 680 K készpénzfizetés és 50 K ruhaáttalánnyal van javadalmazva, pályázat hirdetnek.

A német nyelv ismerete a pályázóktól megkívántatik. Szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények június 20-ig alulírt előjárásnál benyújthatók.

Kiskér, 1908. május 24.

Korbai Pál jegyző 2 Róth József bírő

3 nap alatt hófehér arcot és kezeket varázsol az

„ANNA-CRÈME”

melyet száraz voltánál fogva nappal is lehet használni. Ára 1.50

Anna-pouder 1.50 hozzá való széppan 70 fillér

Kapható kizárólag 7-10

Schubert Magyar-korona gyógyszertárában

Szabadkán (Wesselényi-utca)

Négy K-t meghaladó rendelésnél bérmentve!

Ifj. KOVÁCS SÁNDOR KULÁN

Ajánl jó, tartós és formás

== KOBRAK-cipőket ==

HAZAI GYÁRTMÁNY

A világ minden tájékán hordják.

Továbbá ajánl férfi cipőkben elsőrangú minőségben világhírű

== AMERIKAI cipőket ==

amelyekben a tyúkszemek teljesen elmúlnak.

Nagy választék! Olcsó árak!

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ

Vasuti állomás, posta, tévirda és telefon.

Közvetlen gyorsvonati kocsik Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15.—szept 15.

SPECIÁLIS GYÓGYFÜRDŐ SYÍVBETEGETEK RÉSZÉRE, női bajoknál, hólyag és vesebajoknál, kő- és fűvénybetegségeknek, a légutak-, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál. Sáp-kór, vérszegénység, görvély- és ankolikór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült bajainál. Radioaktív szénsavas sós és szénsavas vasas források. PROSPECTUST KIVÁNATRA KÜLD A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

kartelen kívül szállítanak, azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony szénsavat

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kevésbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás!

Sürgőnycim: MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDŐ. Interurban telefon 18. sz.

Schmidt Ferencz

szabó - Kulán

(Ferenc József-tér)

készíti a legdivatossabb öltönyöket

a legolcsóbb árban

CLAYTON & SHUTTLEWORTH[®]
Budapest, Váci-körút 68,

Által a legolcsóbb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgépek,

szalmakezelők, járgány-cseplőgépek, löhő-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kasszó- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoricamorzeológok, dáráló, őrlőmalmok, egytetemes szél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gép.

Sirolin

Ennél is étvágyat és a testhelyét, megzabolja a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszertárakban. — Ára üvegcukor 4. — korona.